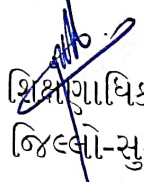

જા.નં./મા-૨/પરચ/૨૦૨૨/૧૩૭૬૩

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરી,
ઓ/૩, જિલ્લા સેવા સદન-૨,
અઠવાલાઈન્સ, સુરત
Web : suratdeo.org
Email : suratdeo@gmail.com
તા. ૨૧/૦૮/૨૦૨૨

પ્રતિ,
આચાર્યશ્રી,
સુરત જિલ્લાની તમામ માધ્યમિક અને ઉ.મા.શાળાઓ તરફ

આ સાથે સામેલ મે, સંયુક્ત નિયામકશ્રી ગુ.મા. અને ઉ.મા. શિક્ષણ બોર્ડ ગાંધીનગરના પત્ર ક્રમાંક/મ
ઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૨/૮૮૧૭-૫૩ તા. ૧૮/૦૮/૨૦૨૨ અન્વયે નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ
યોજનાનો મહિલા નિરક્ષરતા નાબુદ કરવા અને સાક્ષરતા દર વધારવા નાં ઠરાવ અંગે જાણ તથા અમલ
થવા સારું

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી
સુરત, જિલ્લો-સુરત

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

સેક્ટર-10 બી, જૂના સચિવાલય પાસે,

ગાંધીનગર. તા.18/08/2022

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, (તમામ)

ગુજરાત રાજ્ય

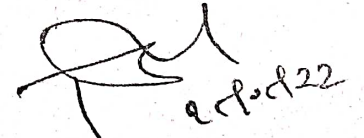
વિષય:- "નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ" યોજનાનો મહિલા નિરક્ષરતા નાબૂદ કરવા

અને સાક્ષરતા દર વધારવા અંગેના ઠરાવ બાબત.

સંદર્ભ:- ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંક:સનશ/102022/સિં.ફા:3/ય

તા.18/07/2022

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે સંદર્ભ દર્શિત ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ "નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ" યોજનાનો મહિલા નિરક્ષરતા નાબૂદ કરવા અને સાક્ષરતા દર વધારવા અંગેના ઠરાવ આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. જે આપના તાબા હેઠળની તમામ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને જાણ તેમજ અમલ સારુ આપની કક્ષાએથી વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. જે આપને વિદીત થાય.

(બી.એમ સોલંકી)

સંયુક્ત નિયામક

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર

બિડાણ:- ઉપર મુજબ

નકલ સવિનય રવાના:-

- માન.અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા.અને.ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
- અધિક સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, નવા સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- માન.સચિવશ્રી, ગુ.મા.અને.ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

"નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ"
યોજનાનો મહિલા નિરક્ષરતા નાબૂદ
કરવા અને સાક્ષરતા દર વધારવા માટે
ગુજરાત રાજ્યના તમામ ૩૩
જિલ્લાઓમાં, સને ૨૦૨૨ થી ૨૦૨૩ના
વર્ષ દરમિયાન અમલીકરણ બાબત.

ગુજરાત સરકાર

શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક:- સનશ/૧૦૨૦૨૨/સિ.ક્ર.૩/ચ

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તા ૧૮/૦૭/૨૦૨૨

વંચાણે લીધા:-

૧. ભારત સરકારના તા.૨૪.૦૩.૨૦૨૨ના અ.સ.પત્રક્રમાંક: D.O.1-4/2022-NLM-4
૨. ભારત સરકારના તા.૨૧.૦૨.૨૦૨૨ના અ.સ.પત્રક્રમાંક: D.O.No.9-1/2022/NLM.1
૩. ભારત સરકારના તા.૧૪.૦૩.૨૦૨૨ના અ.સ.પત્રક્રમાંક: D.O.No.5-6/2020-NLM-II(Part-2)
૪. ભારત સરકારના તા.૧૫.૦૩.૨૦૨૨ના અ.સ.પત્રક્રમાંક: 9-3/2020-NLM.1

પ્રસ્તાવના:-

૧૯૮૮માં રાષ્ટ્રીય સાક્ષરતા અભિયાન (National Literacy Mission) શરૂ કર્યા પછી પૂર્ણ સાક્ષરતા માટેની ઝુંબેશને અત્યારે ૩૦ વર્ષ પૂર્ણ થયા છે. ૧૯૮૧માં સાક્ષરતાદર ૪૩.૫૭ % હતો તે વધીને ૨૦૦૧માં ૬૪.૮૪ % તેમજ ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી મુજબ સાક્ષરતાદર ૭૯.૩૧ % થયેલ છે. ૧૯૮૯-૨૦૦૦થી રાજ્યભરમાં ભારત સરકારે કેન્દ્રિય પુરસ્કૃત "નિરંતર શિક્ષણ કાર્યક્રમ" શરૂ કરેલ. આ સાક્ષરતા અભિયાન શરૂ થયા બાદ ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ગુજરાત રાજ્યના સાક્ષરતા દરમાં ઘણો સુધારો થયેલ છે.

ઉક્ત વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૪)થી ગુજરાત રાજ્યમાં "નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ" યોજના અમલમાં મુકેલ છે. જેના અમલીકરણ માટે સને ૨૦૨૨-૨૦૨૩ના વર્ષ સુધી આ યોજના કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ગુજરાત રાજ્યમાં અમલવારી કરવા માટે મંજૂરી મળેલ છે.

રાજ્યનાં નિરક્ષરોને સાક્ષર કરવા માટેની આ "નવ ભારત સાક્ષર યોજના" સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી. જે પુખ્ત વિચારણાને અંતે નીચે મુજબ આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

ઠરાવ:-

"નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ" (NALP) યોજના સને ૨૦૨૨ થી ૨૦૨૩ સુધી અમલીકરણ થનાર છે. જેમાં, ગુજરાત રાજ્યના ૩૩ જિલ્લાઓમાં ઓનલાઈન શિક્ષણ દ્વારા ગેશનલ એજ્યુકેશન પોલીસી ૨૦૨૦

વેંકાટેશ
સચીવ

તમામ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓને પરિચીત
કાર્યકર સિ
૨૦/૭/૨૨

સચીવ

૫૬૭
૨૦/૭/૨૨

(National Education Policy)માં જણાવ્યા મુજબ સૌ પ્રથમ દરેક જિલ્લામાં સ્વયંસેવકો દ્વારા શાળાઓના પરામર્શમાં રહીને મોબાઇલ એપ દ્વારા નિરક્ષરોનો સર્વે કરવાનો રહેશે. સર્વેમાં ૧૫-૩૫ની વયજૂથના નિરક્ષરોને પ્રથમ ટાર્ગેટ બનાવીને સાક્ષર કરવાના રહેશે. અને ત્યાર બાદ ૩૫ કે તેથી વધુ વયના લોકોને જેમાં છોકરીઓ અને મહિલાઓ, SC/ST/OBC/લઘુમતી વિશેષ જરૂરીયાતો ધરાવતી વ્યક્તિઓ/ દિવ્યાંગજનો (વિકલાંગ વ્યક્તિઓ), સીમાંત/ વિચરતી/ બાંધકામ કામદારો/ મજૂરોને અગ્રતાના ધોરણે અક્ષરજ્ઞાન (સાક્ષરતા) પુરુ પાડવાનું રહેશે.

નીતિ આયોગના તમામ મહત્વાકાંક્ષી જિલ્લાઓ, ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી મુજબ રાષ્ટ્રીય/રાજ્યના સરેરાશ કરતા ઓછો સાક્ષરતા દર ધરાવતાં જિલ્લાઓ, ૬૦% કરતા ઓછો મહિલા સાક્ષરતા દર ધરાવતાં જિલ્લાઓનો સમાવેશ કરવાનો રહેશે.

“નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ” (NALP) યોજનામાં નિરક્ષરોને ગુજરાતના શહેર, નગરો, બ્લોક, ઝુપડપટ્ટીઓ, લઘુમતી વિસ્તારો, આદિવાસી અને જંગલ વિસ્તારો, જેલો તથા ગ્રામ્ય લેવલે અક્ષરજ્ઞાન પુરુ પાડવાનું રહેશે. જેમાં UDISE પર નોંધાયેલ શાળાના વિદ્યાર્થીઓ, ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ, પુર્વ-સેવા પામેલ વિદ્યાર્થીઓ, શાળાના શિક્ષકો, આંગણવાડી કાર્યકરો, આશા વર્કર કાર્યકરો, નહેરુ યુવા કેન્દ્ર સંગઠન (NYKS), નેશનલ સર્વિસ સ્કીમ (NSS), નેશનલ કેડેટસ કોર્પ્સ (NCC) વગેરે સ્વયંસેવકો દ્વારા “ઓનલાઇન ટીચિંગ, લર્નિંગ એન્ડ એસેસમેન્ટ સિસ્ટમ દ્વારા યોજનાનું ઓનલાઇન અમલીકરણ” (OTLAS) ડિજિટલ મોડથી કરવાનું રહેશે. જેમકે, રેડીયો, સેલફોન, ફી ઓપન-સોર્સ એપ્સ/પોર્ટલ તથા ટી.વી. જેવા માધ્યમથી નિરક્ષરોને શિક્ષણ પુરુ પાડવામાં આવશે. નેશનલ કાઉન્સેલીંગ ઓફ એજ્યુકેશનલ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ (NCEERT) હેઠળ આવરી લેવાયેલ નેશનલ સેન્ટર ફોર લીટરસી (NCL) દ્વારા આ સંસાધનો પુરા પાડવામાં આવશે.

આ યોજનામાં ડિજિટલ સાક્ષરતા, નાણાંકીય સાક્ષરતા, કાનૂની સાક્ષરતા, આપત્તિ વ્યવસ્થાપન, બાળ સંભાળ અને પોષણ, વાણિજ્યિક કૌશલ્ય, આરોગ્ય અને સ્વચ્છતા સાક્ષરતા, આહારની આદતો, વ્યાયામ, યોગ, તમાકુનો ઉપયોગ, ફર્સ્ટ એઇડ કેર, રોડ ટ્રાફિક અકસ્માતનું સંચાલન, મતદાર નોંધણી, આધાર નોંધણી જેવા ફોર્મ કેવી રીતે ભરવા વગેરેની જાગૃતિ લાવવાની રહેશે.

આ યોજનાનું વહીવટી માળખું રાજ્ય કક્ષાએ તથા જિલ્લા કક્ષાએ ઉભું કરીને રાજ્ય સ્તરે તેમજ જિલ્લા, તાલુકા, ગ્રામ્ય કક્ષાએ કમિટી બનાવવાની રહેશે. શિક્ષણ વિભાગ, ડિસ્ટ્રિક્ટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજ્યુકેશન એન્ડ ટ્રેઇનિંગ (DIETS), બ્લોક રિસોર્સ કો-ઓર્ડિનેટર (BRCs), કલસ્ટર રિસોર્સ કો-ઓર્ડિનેટર (CRCs), અને સરકારી વિભાગો/ સંસ્થાઓને આવરી લેવામાં આવશે. જેમાં સ્ટેટ લિટરસી મિશન ઓથોરિટી દ્વારા ટેકનિકલ, શૈક્ષણિક સંસાધનો સ્ટેટ કાઉન્સિલ ઓફ એજ્યુકેશનલ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેઇનિંગ (SCERT) ના સહયોગથી સ્ટેટ સેન્ટર ફોર લિટરસી (SCL) ઉભું કરવાનું રહેશે.

આ યોજનામાં સફળતાની વાર્તાઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ફેસબુક, ટ્વિટર, ઇન્સ્ટાગ્રામ,

હોટસએપ, યુ ટ્યૂબ અને ટીવી ચેનલો/રેડિયો જેવા સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ સહિત ઇલેક્ટ્રોનિક, પ્રિન્ટ, લોક અને આંતર-વ્યક્તિગત પ્લેટફોર્મ જેવા વિવિધ માધ્યમો દ્વારા વ્યક્તિગત/ કુટુંબ/ ગામ/ જિલ્લા કક્ષાએ આ યોજનાનો વ્યાપ વધારવાનો રહેશે.

પાયાની સાક્ષરતા અને વાંચન-લેખન તથા વાસ્તવિક જીવનના શિક્ષણ અને કૌશલ્યો મેળવવા માટે સ્થાનિક શાળાઓમાં રાજ્ય દ્વારા મૂલ્યાંકન પરીક્ષણો હાથ ધરવામાં આવશે અને શીખનારાઓનું મૂલ્યાંકન નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલિંગ (NIOS) / સ્ટેટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલિંગ (SIOS) દ્વારા કરવામાં આવશે. ઓનલાઇન ટીચિંગ લર્નિંગ એન્ડ એસેસમેન્ટ શિક્ષણ (OTLAS) દ્વારા લાભાર્થીઓને નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલિંગ (NIOS) અને નેશનલ લિટરસી મિશન ઓથોરિટી (NLMA) દ્વારા સંયુક્ત રીતે સહી કરેલ ઇ-પ્રમાણપત્ર આપવાના રહેશે.

રાજ્યમાંથી પસંદ કરાયેલા ૫૦૦૦-૧૦૦૦૦ શીખનારાઓ માટે દર વર્ષે સિદ્ધિ સર્વેક્ષણ કરવામાં આવશે. જેનું આઉટપુટ આઉટકમ મોનીટરીંગ ફ્રેમવર્ક (OOMF) અને મેનેજમેન્ટ ઇન્ફર્મેશન સિસ્ટમ (MIS) દ્વારા થયેલ પ્રગતિને ઓનલાઇન ટ્રેક કરવાની રહેશે. ઓનલાઇન મોડ દ્વારા રાષ્ટ્રીય, રાજ્ય, જિલ્લા અને શાળા સ્તરે પ્રગતિની દેખરેખ રાખવાની રહેશે.

જિલ્લા/તાલુકા/નગર તથા ગ્રામ્ય સ્તરે પર્ફોમન્સ ગ્રેડિંગ ઇન્ડેક્સ (PGI) UDISE પોર્ટલ પર વાર્ષિક, ભૌતિક અને નાણાંકીય પ્રગતિનું મોનીટરીંગ કરવાનું રહેશે.

સમગ્ર યોજનામાં કેંદ્ર સરકારના ૬૦% અને રાજ્ય કક્ષાના ૪૦% હિસ્સા પેટે ભંડોળનો પ્રવાહ પબ્લિક ફાયનાન્સ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ (PFMS) દ્વારા રાજ્ય કક્ષાની તિજોરી મારફત નાણાં ઉગવવાના રહેશે.

રાજ્ય કક્ષાએ એક સિંગલ નોડલ એજન્સી (SNA) તથા દરેક જિલ્લામાં એક-એક સિંગલ નોડલ એજન્સી તથા ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ કેંદ્ર કક્ષાએ એમ કુલ ૩૫ સિંગલ નોડલ એજન્સીના બેંકમાં ખાતા ખોલાવવાના રહેશે.

"નવ ભારત સાક્ષરતા કાર્યક્રમ" (NALP) યોજનાના અમલ માટે કેંદ્ર સરકારના રોડમેપ મુજબ વર્ષ ૨૦૨૨ થી ૨૦૨૭ સુધી સમગ્ર રાજ્યમાં કેંદ્ર સરકારની વખતોવખતની સૂચનાઓ મુજબ અને તેના પરામર્શમાં કામગીરી કરવાની રહેશે.

આ ઠરાવ સરકારશ્રીની તા.૧૪/૦૭/૨૦૨૨ની નોંધથી મળેલ મંજૂરી અન્વયે રવાના કરવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે.

(ભાવેશ એરડા)

અધિક સચિવ,
શિક્ષણ વિભાગ

પ્રતિ,

- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ ૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન. શિક્ષણમંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન. રા. ક. મંત્રીશ્રી (શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્ર-સચિવશ્રી (શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી (પ્રા. શિ. અને મા. શિ.)ના અંગત સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- કમિશ્નરશ્રી, શાળાઓની કચેરી, ૯/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, સાક્ષરતા અને નિરંતર શિક્ષણ નિયામકની કચેરી, ૧૨/૩, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણની કચેરી, ૧૨/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- કમિશ્નરશ્રી, ઉચ્ચ શિક્ષણની કચેરી, ૧૨/૨, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, જી. સી. ઇ. આર. ટી., સેક્ટર-૧૨, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર
- ✓ સચિવશ્રી, માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર
- સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર, સમગ્ર શિક્ષા અભિયાન, સેક્ટર-૧૭ ગાંધીનગર
- તમામ કલેક્ટરશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા પંચાયતોના પ્રમુખશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- તમામ નાયબ જિલ્લા નિરંતર શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- તમામ નગરપાલિકા ચીફ ઓફિસરશ્રીઓ
- સિલેક્ટ ફાઇલ, ચ શાખા, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.